

**Kulturförvaltningen
Stadsarkivet**Dnr KUL 2025/1199
Dnr SSA 2025/5256**Handläggare**
Kulturförvaltningen
Pia-Marit Ekström
Telefon: 08-50831915**Till**
Kulturnämnden
2025-10-21Stadsarkivet
Susanna Uppling
Telefon: 08-50828346

Handlingsplan för åldersvänlig stad (KS 2025/524)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningarnas tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över remiss av Handlingsplan för en åldersvänlig stad. Handlingsplanen ska säkerställa att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället.

Handlingsplanen innehåller fem utvecklingsområden:

- Delaktighet och inflytande
- Samverkan och partnerskap
- Social inkludering
- Bostäder och stadsmiljö
- Kommunikation och information

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ställer sig bakom handlingsplanen och dess utvecklingsområden. I takt med att stadens äldre befolkning växer kommer äldre att bli en allt viktigare målgrupp för förvaltningarnas verksamheter. Satsningar på kultur bör vara en självklar del i stadens arbete med Åldersvänlig stad. Handlingsplanens fem utvecklingsområden underlättar arbetet och kan bana väg för nya samarbeten framöver.

Kulturförvaltningen
Kulturstrategiska stabenAskebykroken 13
Box 8100
163 08 Spånga
Växel 08-50831900
Fax
kultur@stockholm.se
<https://start.stockholm>

Ärendet

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över remiss av Handlingsplan för en åldersvänlig stad.

Handlingsplan för en åldersvänlig stad syftar till att säkerställa att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället. För att uppnå detta måste äldre invånare erbjudas möjligheter att delta i samhällslivet, vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv och få tillgång till nödvändiga tjänster och omsorg.

Som grundare och fullvärdig medlem av det europeiska nätverket *Age-friendly cities and communities* har Stockholms stad åtagit sig att arbeta för att uppnå en åldersvänlig stad.

Åtagandet omfattar att:

- lyssna på den åldrande befolkningens behov,
- samarbeta med äldre människor och över sektorsgränserna för att skapa åldersvänliga fysiska och sociala miljöer,
- bedöma och bevaka stadens åldersvänlighet,
- dela med sig av erfarenheter, prestationer och lärdomar till andra städer och samhällen.

Stockholms stad har även åtagit sig att följa den modell som Världshälsoorganisationen (WHO) har utvecklat där ett antal områden har pekats ut som särskilt betydelsefulla för att vara en åldersvänlig stad.

Handlingsplanen innehåller fem utvecklingsområden som utgår från WHO:s modell och som har anpassats till stadens förutsättningar.

Dessa är:

- Delaktighet och inflytande
- Samverkan och partnerskap
- Social inkludering
- Bostäder och stadsmiljö
- Kommunikation och information

Till varje utvecklingsområde hör ett antal mål. Målen beskriver den långsiktiga förändring som eftersträvas inom respektive fokusområde. Målen avser att skapa en tydlig, gemensam riktning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolag att utifrån sina verksamhetsområden ta fram aktiviteter för att uppnå målen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben på kulturförvaltningen och av enheten kommunikation och pedagogik på Stadsarkivet.

Förvaltningarnas synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ställer sig bakom handlingsplanen och dess utvecklingsområden. I takt med att stadens äldre befolkning växer kommer äldre att bli en allt viktigare målgrupp för våra verksamheter. Förvaltningarna ser positivt att staden fortsätter att ta ett helhetsgrepp för att skapa bättre förutsättningar för stadens invånare genom handlingsplanen för en åldersvänlig stad. Nedan beskrivs våra synpunkter på respektive fokusområde.

Delaktighet och inflytande

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet håller med om att delaktighet och inflytande är grundläggande för att Stockholm ska vara en åldersvänlig stad. Kulturförvaltningen undersöker redan i dag målgruppens önskemål och behov genom exempelvis årliga frågor i medborgarundersökningen. I samarbete med idrottsförvaltningen och äldreförvaltningen genomförs specifika undersökningar via medborgarpanelen som till exempel ”Aktiveter för äldre över 60 +”. Inom ramen för samverkansmodellen kultur för äldre efterfrågas målgruppens särskilda önskemål kring kultur.

Stadsarkivet undersöker regelbundet äldres uppfattning om såväl föreläsningsserier, uppfattningen om tillgängligheten i läsesalar som hur äldre visningsgrupper uppfattar visningsverksamheten.

Samverkan och partnerskap

Samverkan mellan stadens bolag och förvaltningar är en förutsättning för att lyckas med handlingsplanens intentioner. För att nå ut med kultur inom äldreomsorgens olika verksamheter samarbetar kulturförvaltningen sedan 2022 med äldreförvaltningen genom samverkansmodellen Kultur för äldre. Förvaltningen har även ett nära samarbete med idrottsförvaltningen för att stärka det förebyggande arbetet mot ofrivillig ensamhet. Satsningar på kultur bör vara en självklar del i stadens arbete med Åldersvänlig stad. Skrivningar i handlingsplan för åldersvänlig stad om vikten av samverkan och partnerskap underlättar arbetet och kan bana väg för nya samarbeten framöver.

Social inkludering

Social inkludering är en central del av ett åldersvänligt samhälle där alla äldre ska ha möjlighet att delta i sociala sammanhang, känna sig delaktiga i samhället och ha tillgång till stöd vid behov. Ensamhet och social isolering kan ha negativa effekter på hälsan och livskvaliteten, medan meningsfulla relationer och aktiviteter bidrar till ökad livslust och välbefinnande.

Samverkansmodellen Kultur för äldre möjliggör för fler äldre i Stockholms stad att ta del av stadens kulturliv. I arbetet med kultur för äldre har det genomförts projekt inom hemtjänsten för att nå gruppen ensamboende. Gruppen ensamboende löper större risk att drabbas av ofrivillig ensamhet vilket kan medföra psykisk ohälsa. Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ser att det är viktigt att tillsammans med andra aktörer i staden fortsätta arbeta mot denna målgrupp på längre sikt.

Bostäder och stadsmiljö

Undersökningar inom staden samt Folkhälsomyndighetens kartläggning av psykisk hälsa hos personer över 65 år¹. visar på vikten av till exempel fler mötesplatser och aktiviteter, ökad delaktighet, tillgänglig samhällsservice och anpassade boenden. Eftersom många äldre har svårare att resa långt för att ta del av kulturlivet bör staden planera för mötesplatser och platser för kultur i hela staden. För stadens äldre som bor på exempelvis vård- och omsorgsboenden är det viktigt att de får ta del av den offentliga konsten. Genom samarbete mellan Stockholm konst och äldreförvaltningen arbetar man på att tillgängliggöra den offentliga konsten, både fysiskt och via digitala kanaler.

Kommunikation och information

Eftersom äldre inte är en homogen grupp, måste stadens informations- och kommunikationsstrategier spegla mångfalden i behov och förutsättningar. Staden behöver kontinuerligt identifiera samt använda de kontaktvägar som äldre använder. Vi vet redan i dag att biblioteken spelar en viktig roll för att nå målgruppen. Både kulturförvaltningen och Stadsarkivet medverkar också i kanaler som Senior i Stockholm på stadens webbplats, mässor riktade mot seniorer etc.

Sammanfattningsvis ser kulturförvaltningen och Stadsarkivet att handlingsplan för åldersvänlig stad underlättar strukturerade samarbeten för att säkerställa att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Lennart Ploom
Stadsarkivarie
Stadsarkivet

Bilagor

1. Remiss av handlingsplan åldersvänlig stad KS 2025/524.
Remisstid 2025-10-25

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-10-09
Lennart Ploom, Förvaltningschef	2025-10-09